

Omgevingsproces Ternaard

nieuwsbrief nr 1
april/mei 2020

Voorwoord

Voor u ligt de eerste nieuwsbrief van het omgevingsproces Ternaard. Als nieuwe burgemeester van de gemeente Noardeast-Fryslân ben ik vanaf begin januari 2020 betrokken bij dit proces. Tot nu toe heeft minister Wiebes nog geen instemming gegeven op het winningsplan van NAM om gas te kunnen winnen op de voorgenomen locatie. De verwachting is dat dit besluit in de loop van volgend jaar genomen wordt.

Ik besef terdege dat velen van u zich grote zorgen maken over de gevolgen van eventuele gaswinning. Onze gemeenteraad deelt deze zorgen. Onze insteek is dat als de minister instemt met het winningsplan en NAM besluit daar gebruik van te maken, dus tot gaswinning overgaat, Ternaard en omgeving daarvoor gecompenseerd worden. Met de provinsje en het wetterskip hebben we eendrachtig opgetrokken om dat voor elkaar te krijgen.

Via een nieuwsbrief worden alle betrokkenen vanaf nu met regelmaat geïnformeerd over de drie verschillende sporen van het proces. Bij het Investeringsspoor en het Ontzorgingsspoor zijn tot nu toe diverse bewoners en organisaties uit het gebied nauw betrokken geweest. Over het vergunningenspoor, waarin uiteindelijk het besluit valt om gaswinning in Ternaard wel of niet mogelijk te maken, wordt u ook geïnformeerd via deze nieuwsbrief. Op 9 december 2019 werd duidelijk wat de contouren van het gebiedsfonds zijn, mocht tot gaswinning worden overgegaan.

Met de vijf betrokken partijen (EZK, NAM, provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân en de gemeente Noardeast-Fryslân) moeten we gezamenlijk de afspraken vastleggen en dat kost tijd. Dat is ook de reden dat het een tijdje stil is geweest na de genoemde bijeenkomst in Túnawerth. Zoals u waarschijnlijk weet is het omgevingsproces Ternaard een landelijke pilot.

Ternaard is landelijk het eerste project waar daadwerkelijk geld, dat verdiend wordt met de gaswinning, ten goede komt aan de ontwikkeling van het gebied.

Het is nu tijd om met elkaar verder vorm te geven aan de verschillende sporen. Ook hierbij maken we graag gebruik van de hulp en de deskundigheid van de belanghebbenden.

We gebruiken 2020 als voorbereidingsjaar om klaar te zijn mócht er inderdaad tot gaswinning worden overgegaan. Op de website van de gemeente staan vele documenten over het omgevingsproces, noardeast-fryslan.nl/omgevingsproces-ternaard.

Naast deze nieuwsbrief worden er ook nog gebiedsbijeenkomsten georganiseerd om elkaar te ontmoeten en informatie te delen. In verband met de corona crisis, is op dit moment nog niet duidelijk wanneer dat gaat lukken.

Het is mijn insteek om, zo gauw dit weer mogelijk is, elkaar te ontmoeten en dan ook van u te vernemen hoe u het ziet en ervaart.

Oant sjen!

Johannes Kramer
Burgemeester
Gemeente Noardeast-Fryslân

Het omgevingsproces Ternaard vindt plaats onder aansturing van het 'Bestuurlijk Overleg omgevingsproces Ternaard', in dit overleg hebben zitting:

- Ruud Cino, voorzitter (MT-lid Warmte & Ondergrond, ministerie van EZK);
- Johan Atema (directeur NAM);
- Johannes Kramer (burgemeester gemeente Noardeast-Fryslân);
- Engbert van Esch (wethouder gemeente Noardeast-Fryslân);
- Douwe Hoogland (gedeputeerde provincie Fryslân);
- Otto van der Galiën (DB-lid Wetterskip Fryslân).

Het bestuurlijk overleg wordt ondersteund door ambtelijke werkgroepen.

Wanneer is bekend of er daadwerkelijk gas wordt gewonnen?

Ruimtelijk besluit en overige besluiten(RCR)

In 2015 maakte de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) bekend een nieuwe boring te willen uitvoeren op het gasveld ten noorden van het dorp Ternaard in Friesland. Een klein deel van dit gasveld ligt onder land, het grootste deel onder de Waddenzee. De boring in 1990-1991 toonde geen winbare hoeveelheden gas aan. Nieuwe geologische studies geven aan dat de slagingskans nu groter is. Mocht het tot een boring komen, dan gebeurt deze op een nieuw aan te leggen locatie ten oosten van Ternaard in plaats van ten noorden van het dorp. Als de boring succesvol is wil NAM gas uit het gasveld winnen. Hiervoor is een nieuwe pijpleiding nodig naar de bestaande NAM-locatie Moddergat en een nieuwe gaswinlocatie.

Op grond van de rijkcoördinatie­regeling (RCR) zijn de ministers van EZK en BZK verantwoordelijk voor het inpassingsplan dat nodig is voor de nieuwe gaswinlocatie en de aanleg van deze nieuwe pijpleiding tussen Ternaard en Moddergat. Dit inpassingsplan past het gemeentelijke bestemmingsplan aan. Over het voorkeursalternatief voor boorlocatie en leiding tracé is begin 2018 afstemming geweest met de gemeente.

Dit is vastgelegd in een voorontwerp-inpassingsplan waarover nog formeel bestuurlijk vooroverleg plaatsvindt met de colleges van B&W en GS. Tevens worden de gemeenteraad en Provinciale Staten gehoord.

De minister van EZK coördineert daarnaast de overige vergunningverlening die nodig is voor het project. Een van de benodigde besluiten betreft instemming met het winningsplan door de minister van EZK. Decentrale overheden hebben adviesrecht in de procedure om te komen tot een instemmingsbesluit.

Het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-besluiten worden gelijktijdig ter inzage gelegd voor een ieder. Iedereen heeft de mogelijkheid hierop een zienswijze in te dienen. Op de definitieve besluiten is beroep mogelijk van belanghebbenden, die eerder een zienswijze hebben ingediend, bij de afdeling rechtspraak van de Raad van State.

Voor meer informatie:

www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten.

Contactpersoon voor dit spoor:

Louisa Crijns,

louisa.crijns-tan1@rvo.nl

Tijdlijn

Realisatiefase

De proefboring

NAM Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

NAM weet dat er gas in het Ternaard-veld zit maar het blijft afwachten of er ook voldoende gas naar boven komt om definitief tot winning over te kunnen gaan. Het vermoeden van NAM dat dit het geval kan zijn was aanleiding om in 2015 de aanvraag bij het ministerie in te dienen.

Een boring moet gaan uitwijzen of er voldoende gas naar boven komt. Die boring wordt pas uitgevoerd na afronding van de volledige vergunningenprocedure, naar verwachting op zijn vroegst eind 2021. Als die procedure afgerond is richt NAM een nieuwe productielocatie in, oostelijk van het dorp tussen Ternaard en Wierum.

Op deze nieuwe locatie wordt tijdelijk een boortoren geplaatst, deze boort vervolgens naar een vooraf gekozen punt in het veld. Dat punt ligt op ruim drie kilometer diepte en circa vijf kilometer noordelijk van de locatie.

De duur van deze boring en dus de aanwezigheid van de boortoren is afhankelijk van de diepte en complexiteit, onder andere de hardheid van het gesteente speelt een rol. Een boring met een lengte zoals bij Ternaard duurt circa drie tot vier maanden. Als uit de gegevens van deze boring blijkt dat er een economisch winbare hoeveelheid gas gewonnen kan worden, dan kan NAM overgaan tot gaswinning. De boortoren wordt dan opgeruimd waarna de locatie gereed wordt gemaakt voor productie. Dan wordt ook de pijpleiding naar Moddergat aangelegd.

Voor de winningsfase die dan volgt wordt de locatie 'bovengronds' ingericht zoals bijvoorbeeld de huidige locatie bij Ternaard eruit ziet: een verhard terrein met daarop een installatie, omringd door een hek.

Voordat NAM gas gaat winnen voert zij alle afspraken uit het Afsprakenkader Ontzorging uit.

Ternaard

Spoor 2 Ontzorgingsspoor

NAM Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

De overleggroep: OOT (Ontzorgingsspoor Omgevingsproces Ternaard) heeft onder onafhankelijk voorzitterschap van Albert van der Ploeg het Afsprakenkader opgeleverd. In dit document staan afspraken hoe met elkaar om wordt gegaan, bijvoorbeeld over schade afhandeling, extra monitoring en communicatie als er tot gaswinning wordt overgegaan.

Op 9 december 2019 is dit document gepresenteerd in dorpshuis Túnawerth in Ternaard. Door het coronavirus kon de geplande ondertekening tijdens het Bestuurlijk Overleg van maart 2020 niet plaatsvinden. Het Afsprakenkader is voor ondertekening rondgestuurd naar de verschillende partners: NAM, het ministerie van EZK, It Wetterskip, de provincie en de gemeente Noardeast-Fryslân. De overheidspartijen hebben geen formele rol, zij tekenen het Afsprakenkader wel omdat ze waardering hebben voor het doorlopen proces en achter de inhoud staan. Zowel de minister als Douwe Hoogland hebben inmiddels het Afsprakenkader ondertekend.

De volgende stap is het uitvoeren van een vijftal acties uit het Afsprakenkader:

- het oprichten van de Stichting Waakhûn;
- het opstellen van de statuten van de Stichting Waakhûn;
- het opstellen van een monitoringsprogramma;
- het opstellen van een communicatie protocol;
- uitwerken van casus overdracht rechten bij bedrijfsopvolging.

De werkgroep OOT heeft aangegeven dat zij nog een taak heeft tot de vergunningsprocedure is afgerond, zij zal de opdracht krijgen om bovenstaande acties verder te concretiseren. In de werkgroep zijn de direct belanghebbenden uit de regio vertegenwoordigd, zij zullen de komende periode ook als informatieplatform en klankbordgroep worden benut voor de andere beide sporen van het omgevingsproces; de Rijkscoördinatieregeling en de Investeringsagenda.

Contactgegevens voor dit spoor:

- Albert van der Ploeg, voorzitter OOT
avdploegdong@me.com
06-238 372 52
- Erwin Bruinewoud, NAM
erwin.bruinewoud@shell.com
06-222 095 16

Foto: Ondertekening door Douwe Hoogland

Spoor 3 Investeringsagenda

provinsje fryslân
provincie fryslân

GEMEENTE
**NOARD
EAST**
FRYS
LÂN

Het afgelopen jaar was een intensief jaar voor de deelnemers aan de verschillende werkgroepen van de Investeringsagenda. Het resultaat mag er dan ook zijn: een document met hierin voor de thema's Sociaal Economische vitaliteit, Verduurzaming en Verzilting overzichten van projecten met een raming van de benodigde investeringen. De Investeringsagenda is aangeboden aan het ministerie van EZK. Inmiddels is bekend dat er gemiddeld € 6 miljoen per jaar voor een periode van 10 jaar beschikbaar is, mocht overgegaan worden tot gaswinning.

Gebiedsfonds en Gebiedscommissie

Afgesproken is dat de drie Friese overheden aan zet zijn om vorm te geven aan het Gebiedsfonds en de Gebiedscommissie. Dat wil niet zeggen dat zij alles zelf bedenken en bepalen. In eerste instantie wordt een 'Gebiedscommissie In Oprichting' gevormd met hierin een vertegenwoordiging vanuit het gebied. Zij gaan samen vorm geven aan de spelregels van het gebiedsfonds en de definitieve Gebiedscommissie.

Om dit proces te begeleiden is een projectleider aangesteld. Zij maakt een kennismakingsronde langs allerlei partijen in de regio en is op zoek naar deelnemers voor de Gebiedscommissie in oprichting. De coronacrisis maakt het nu niet mogelijk om fysiek langs te komen bij bijvoorbeeld de dorpen. De betreffende dorpen ontvangen daarom een mail om in contact te komen met de projectleider en om samen te bespreken of en hoe hun input kan worden geleverd.

Hierbij ook aan andere partijen de oproep om contact te zoeken, mocht u interesse hebben om deel te nemen of behoefte hebben aan informatie over dit traject. Op het moment dat de 'Gebiedscommissie In Oprichting' vorm heeft gekregen zullen zij zich presenteren in een Gebiedsbijeenkomst, zoals u dat eerder ook gewend was.

Contactpersoon voor dit spoor:

- Karin Wierda (projectleider)
k.wierda@noardeast-fryslan.nl
06-524 516 92

